

**Силабус навчальної дисципліни
«Психологія театральної діяльності»
Освітні програми: «Акторська
майстерність», «Режисура»**

Спеціальність: 026 «Сценічне мистецтво»

Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Обов'язкова навчальна дисципліна
Курс Семестр	І курс І семестр
Семестровий контроль	Диференційований залік - І семестр
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	9 кредитів ЄКТС/270 годин (28 лек., 28 сем., 214 самост. роб.)
Мова викладання	Українська мова
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Дисципліна вивчає психічні процеси і характерні властивості творчої особистості, пов'язані з різними видами театральної діяльності – режисерської, акторської, театральньо-педагогічної.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета, завдання)	Об'єктами вивчення є театральна діяльність, особистість актора, режисера та їх творчість, особливості функціонування театральньо-психологічних процесів у сценічній та театральньо-педагогічній діяльності. Мета дисципліни – надати здобувачам вищої освіти фахово-орієнтовані психологічні знання, що розкривають психологічну сутність театральної діяльності, знакову природу свідомості й самосвідомості, особливості сценічного досвіду та перенесення цього досвіду в театральну творчість. Завдання дисципліни: – оволодіння історичними, теоретичними знаннями з психології театральної діяльності; засвоєння методів практичної театральної психології для вирішення професіональних і особистісних проблем майбутніх режисерів і акторів; інтеграція здобутих знань в галузі теорії та історії режисури і акторської майстерності, сценічної мови, загальної психології і театральної педагогіки та їх використання у науково-дослідницькій діяльності.
Пререквізити (попередні)	Для здобувачів вищої освіти з профільною освітою необхідні: знання основ психології, історії, теорії режисури, акторської

компетентності, необхідні для вивчення дисципліни)	майстерності, сценічної мови, сценарної майстерності; вміння аналізувати й оцінювати театральні явища, застосовуючи базові поняття з психології, теорії, історії режисури, акторської і сценарної майстерності у різних видах сценічної діяльності; володіння навичками практичної роботи у сфері сценічної діяльності, театального виховання та навчання. Для здобувачів вищої освіти з непрофільною освітою необхідні: знання основ загальної психології, філософії, історії мистецтва, головних відмінностей різних видів театальної творчості (режисерської, акторської, сценарної, театально-педагогічної); вміння спостерігати та аналізувати емоційний вплив театральних вистав на психічний стан людини; володіння елементарними навичками психічної регуляції поведінки на сцені та у колективі.
Пореквізити (компетентності, отримані після вивчення дисципліни)	Здобувачам освітньої програми «Акторська майстерність»: Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі сценічної професійної діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії сценічного мистецтва, кіно, театру, театальної педагогіки та виконавства, застосовувати теорії та методи мистецтвознавства, педагогіки, психології творчості, культурології, що характеризується невизначеністю умов і вимог. Здобувачам освітньої програми «Режисура»: Здатність розв'язувати складні теоретичні та практичні задачі і проблеми у галузі сценічного мистецтва або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Здобувачам освітньої програми «Акторська майстерність»: ПРН 3. Оволодіти культурною сценічного мислення, знаннями до узагальнення, аналізу і синтезу в професійній діяльності. ПРН 4. Виявити знання сутності процесів навчання й виховання у вищій школі, їх психолого-педагогічних основ; методів формування навичок самостійної роботи й розвитку творчих здібностей і логічного мислення особистості. ПРН 5. Набути знання процесів наукового дослідження, основ застосування елементів теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності. ПРН 10. Уміти критично мислити та узагальнювати проблеми сучасного мистецтва під час професійної діяльності. ПРН 13. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва. ПРН 16. Виявляти відповідальність за розвиток мистецьких знань і професійних практик, оцінку стратегічного розвитку мистецтва, творчого та навчального колективу. ПРН 18. Креативно мислити відповідно до проблематики сценічного мистецтва, генерувати ідеї, бути рішучим у провадженні нових стратегій. ПРН 19. Розробляти інноваційні технології, застосовувати їх на практиці, безперервно підвищуючи у цьому власну кваліфікацію. Сформувані особистісну здатність до творчого розвитку, самостійного та автономного навчання упродовж життя.

	Здобувачам освітньої програми «Режисура»: ПРН 3. Оволодіти культурою сценічного мислення, знаннями до узагальнення, аналізу і синтезу в професійній діяльності. ПРН 4. Виявити знання сутності процесів навчання й виховання у вищій школі, їх психолого-педагогічних основ; методів формування навичок самостійної роботи й розвитку творчих здібностей і логічного мислення особистості. ПРН 5. Набути знання процесів наукового дослідження, основ застосування елементів теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності. ПРН 10. Уміти критично мислити та узагальнювати проблеми сучасного мистецтва під час професійної діяльності. ПРН 13. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва. ПРН 16. Виявляти відповідальність за розвиток мистецьких знань і професійних практик, оцінку стратегічного розвитку мистецтва, творчого та навчального колективу. ПРН 18. Креативно мислити відповідно до проблематики сценічного мистецтва, генерувати ідеї, бути рішучим у провадженні нових стратегій. ПРН 19. Розробляти інноваційні технології, застосовувати їх на практиці, безперервно підвищуючи у цьому власну кваліфікацію. Сформувати особистісну здатність до творчого розвитку, самостійного та автономного навчання упродовж життя.
Критерії оцінювання (екзаменаційна політика)	Форми контролю: 1. Оцінювання роботи під час семінарських занять – 40 балів / 24 бали. 2. Самостійна робота – 40 балів / 24 бали. 3. Залік – 20 балів / 12 балів. Шкала оцінювання: За національною диференційованою шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». За шкалою ECTS: A 90-100, B 82-89, C 74-81, D 64-73, E 60-63, FX 35-59, F 1-34.
Як можна користуватися набутимизнаннями і вміннями (компетентності)	Здобувачам освітньої програми: «Акторська майстерність»: Демонструвати <i>загальні</i> компетентності: ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 3. Здатність уявляти сучасну картину світу на основі цілісної системи гуманітарних знань, орієнтуватися в цінностях життя та культури. ЗК 4. Володіння культурою мислення, усвідомлення мети та вибору шляхів її досягнення. ЗК 5. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 8. Здатність до критики та самокритики. ЗК 10. Здатність толерантно сприймати культурні різниці, цінувати та поважати різноманітності та мультикультурності. ЗК 12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Демонструвати <i>спеціальні (фахові)</i> компетентності: ФК 2. Вміння на особистісному високому професійному рівні створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції. ФК 3. Здатність усвідомлювати процеси розвитку сценічного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду. ФК 4. Здатність до глибокого розуміння взаємозв'язку між теоретичними та практичними знаннями з метою ефективного використання цих знань для зміцнення власного художнього розвитку. Здатність демонструвати високий

рівень виконавської майстерності та спроможність до вирішення основних проблем практичної діяльності в репетиційній, педагогічній та творчій роботі.

ФК 9. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі виконавської та педагогічної інтерпретації.

ФК 11. Здатність планувати педагогічну діяльність, окреслювати цілі та завдання виховання та навчання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учня.

ФК 14. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології у процесі виконавської (акторської), наукової, режисерської, театральної-педагогічної діяльності.

ФК 17. Здатність визначення культурно-мистецьких явищ та виявлення закономірностей розвитку сценічних видовищних мистецтв.

ФК 21. Здатність до творчої реалізації набутих знань та умінь у професійній діяльності як актора на високому інтелектуальному та мистецькому рівні.

ФК 22. Здатність до використання професійно-профільованих знань при здійсненні постановки синтетичного за своєю природою сценічного твору, участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

ФК 23. Набуття та володіння знаннями для викладання професійно-орієнтованих (з історії, теорії та практики режисури, звукорежисури, акторської майстерності) дисциплін у вищих навчальних закладах, колегіумах мистецького профілю.

Здобувачам освітньої програми: «Режисура»:

Демонструвати *загальні* компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати методологію наукових досліджень на теоретичному і практичному рівнях з урахуванням аспектів мистецтвознавчої сфери.

ЗК 3. Розуміння сутності методології наукового пізнання, змісту мистецької освіти та управління освітньою діяльністю; здійснення аналізу сучасних проблем культури і мистецтва, розуміння філософської та соціальної природи мистецтва.

ЗК 4. Врахування впливу сценічного мистецтва на соціальні проблеми та уміння досягти катарсисного стану оточуючого громадського середовища при здійсненні професійної діяльності.

ЗК 5. Досягнення необхідних знань у розумінні ролі мистецтва, у тому числі сценічного, в суспільстві з метою адекватної роботи за майбутніми професіями у закладах культури і мистецтва.

ЗК 8. Удосконалення використання форм і методів педагогіки у процесі виховання фахівців мистецької сфери. Здатність до аналізу, зіставлення, порівняння педагогічних явищ, формування сучасного педагогічного мислення щодо входження системи вищої освіти України в Європейський простір вищої освіти.

ЗК 10. Здатність до критики та самокритики.

ЗК 12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Демонструвати *спеціальні (фахові)* компетентності:

ФК 2. Здатність визначення культурно-мистецьких явищ та виявлення закономірностей розвитку сценічних видовищних мистецтв.

ФК 3. Виділення найважливішої інформації в процесі розв'язання проблем мистецтва режисури.

ФК 4. Здатність до прогнозування розвитку інформаційних технологій у сценічному мистецтві;

ФК 9. Вільне володіння технологіями щодо створення мистецьких творів; удосконалення технології створення сценічного простору мистецьких заходів.

ФК 11. Здатність до застосування знань з теорії драми, історії театру, історії матеріальної культури, фольклору та етнографії, історії видовищ та свят, кіно- та телемистецтва, інших видовищних мистецтв для творчої та виробничої сценічної діяльності.

ФК 14. Вміння на особистісному високому професійному рівні створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

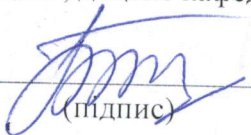
Здатність на професійному рівні практично реалізовувати творчі проекти по створенню, видовищного заходу.

	ФК 17. Здатність взаємодіяти з аудиторією в процесі донесення сценічного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
Навчальна логістика	Структура навчального курсу складається з двох розділів. Кожен змістовий розділ включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу здобувачів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу Змістовий розділ 1. Особистість і діяльність режисера і актора. Індивідуально-психологічні особливості 1.1. Психологічні особливості сценічних мистецтв. 1.2. Художньо-творча діяльність режисера і актора. 1.3. Психологічна характеристика особистості режисера і актора. 1.4. Творчі здібності та їх розвиток. 1.5. Увага та емоційно-вольова сфера творчої особистості. 1.6. Темперамент і характер в режисерській та акторській творчості. Змістовий розділ 2. Пізнавальні процеси в діяльності режисера і актора 2.1. Увага та відчуття в художньо-творчій діяльності режисера і актора. Тема 8. Сприймання в системі театральної діяльності. Тема 9. Пам'ять та її розвиток. Тема 10. Уява режисера і актора. Тема 11. Мислення та мовлення в художньо-творчому процесі. Форма контролю: диференційований залік. Види занять: Лекційні, семінарські заняття, самостійна робота. Методи навчання: – вербальний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); – практичний метод (семінарські заняття); – наочний метод (ілюстративний та демонстративний); – самостійна робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування); – інформаційні методи новітніх комп'ютерних технологій (дистанційні, мультимедійні, веб-, віртуально орієнтовані тощо); – проблемний метод (розв'язання завдань, переклад, написання рефератів, тез та статей). Форми навчання: Денна (очна), заочна, дистанційна.

Інформаційне забезпечення з фонду та репозиторію НАКККіМ	Рекомендована література та інформаційні ресурси Література: 1. Гройсман А. Л. Основы психологии художественного творчества. Когито-Центр, 2013. – 192 с. 2. Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів. Харків : Прапор, 2009. – 672 с. 3. Психологія режисерської та акторської діяльності: робоча програма для студентів спеціальності 7.02020101 «Театральне мистецтво» спеціалізації «Режисер театралізованих видовищ та шоу-програм, викладач фахових дисциплін» / Уклад. Брайченко Т.Ф. Київ: НАКККіМ, 2014 – 30 с. 4. Роменець В.А. Психологія творчості. Київ, 2014. Інформаційні ресурси: 1. http://library.nakkkim.edu.ua/ – електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв 2. http://www.nbu.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського 3. http://www.info-library.com.ua/ – Електронна бібліотека – підручники 4. https://studfile.net/preview/5535065/ – Вильсон Г. Психология артистической деятельности. Москва, 2001. 5. http://teatr-lib.ru/Library/Vygotsky/Actor/#Rome_End_1 - Выготский Л.С. К вопросу о психологии творчества актера // Хрестоматия по психологии художественного творчества 6. https://studfile.net/preview/5535064/ - Свенцицкая Ю.А. Психология театра: учебное пособие. Санкт-Петербург, 2010.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Проведення лекційних та семінарських занять з дисципліни «Психологія театральної діяльності» забезпечується матеріально-технічною базою (спеціалізована аудиторія - №101, корп.7, НАКККіМ), навчально-методичною документацією та матеріалами.
Кафедра	Кафедра режисури та акторської майстерності (корпус № 7, ауд. 101).
Інститут	Інститут сучасного мистецтва
Інформація про науково-педагогічних працівників	Брайченко Тетяна Федосіївна кандидат педагогічних наук (1990), доцент (1994), заступник завідувача кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури, Відмінник освіти України (1997). Освіта: Донецький державний музично-педагогічний інститут за спеціальністю «Музикознавство». Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв за спеціальністю «Театральне мистецтво». Автор 45 наукових публікацій (навчально-методичні видання наукові статті, матеріали конференцій). Подяка Київського міського голови (2003); Почесні грамоти Міністерства культури і мистецтв України (2006, 2012). Заступник директора Інституту мистецтв, заступник завідувача кафедри режисури ДАКККіМ (2008). Заступник директора Інституту сучасного мистецтва (2014-2016). Член Національної спілки театральних діячів України (2017). Член журі Міжнародного фестивалю-конкурсу дитячої та юнацької

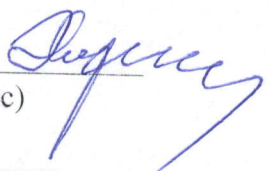
	творчості «Перлина Fest» (2017-2021). Член конкурсної комісії по відборі претендентів на заміщення вакантних посад творчого персоналу Національного академічного театру імені Івана Франка (2017 – 2020). Інша інформація на сайті кафедри: https://nakkkim.edu.ua/instituti/institut-suchasnogo-mistetstva/kafedra-estradnogo-vikonavstva
Оригінальність навчальної дисципліни (при наявності). Політика академічної доброчесності	Навчальна дисципліна «Психологія театральної діяльності» розроблена на основі наукового і практичного досвіду провідних вітчизняних та закордонних психологів, педагогів, режисерів, акторів як комплексний підхід до особистісного розвитку у закладах вищої освіти. Всі учасники освітнього процесу дотримуються політики доброчесності і сприяють функціонуванню ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.
Лінк на дисципліну	Google classroom: https://classroom.google.com/u/1/c/MjgwODM2ODE2NjI5

Розробник: Брайченко Т.Ф., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури

(підпис)

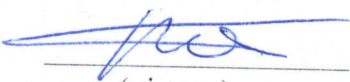
Обговорено на засіданні групи забезпечення освітньої програми «Акторська майстерність».

Гарант освітньої програми: Хоралець Л.І., завідувача кафедрою режисури та акторської майстерності, доцент, професор кафедри, Народна артистка України

(підпис)

Обговорено на засіданні групи забезпечення освітньої програми «Режисура».

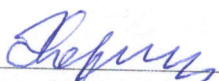
Гарант освітньої програми: Погребняк Г.П., доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри режисури та акторської майстерності

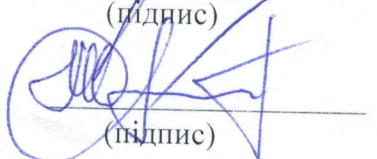

(підпис)

Затверджено:

Завідувача кафедрою режисури та акторської майстерності Хоралець Л.І.

Директор Інституту сучасного мистецтва Кулиняк М.А.

(підпис)

(підпис)